

**RAPORT
Z REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU
PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
ALKOHOŁOWYCH
ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
W GMINIE DOBRE MIASTO
ZA ROK 2019**

1. WPROWADZENIE

Profilaktyka uzależnień jest określana jako ogół działań, które zmierzają do zapobiegania, opóźniania lub redukcji używania substancji psychoaktywnych i związanych z tym negatywnych skutków w populacji ogólnej lub subpopulacjach. Przedmiotowe działania obejmują zapobieganie lub opóźnianie inicjacji alkoholowej, narkotykowej, promowanie abstynencji, redukcję częstotliwości używania lub ilości używanych substancji, zapobieganie przechodzeniu na coraz bardziej niebezpieczne i szkodliwe wzory używania oraz zapobieganie bądź redukcję negatywnych skutków używania.

Profilaktyka uzależnień zbudowana jest w oparciu o przyjętą strategię i może dotyczyć wszystkich substancji psychoaktywnych, tj. takich, które przy odpowiedniej dawce mogą wpływać na procesy psychofizyczne. Mowa tu zarówno o narkotykach legalnych typu alkohol czy tytoń, nielegalnych (tj. takich, których produkcja, sprzedaż czy używanie jest zabronione lub ograniczone przez międzynarodowe umowy i krajowe przepisy antynarkotykowe), substancjach lotnych (gazy, kleje, aerozole itp.), leki dostępne na i bez recepty oraz nowe substancje psychoaktywne niekontrolowane prawem (np. dopalacze). Programy lub strategie profilaktyczne mogą skupiać się na określonych narkotykach. Programy profilaktyczne lub strategie mogą również zajmować się kwestią używania w sposób całościowy. Niektóre działania mogą w bezpośredni sposób dotyczyć kwestii używania narkotyków, podczas gdy inne mogą zajmować się promocją zdrowia i zachęcać ludzi do dokonywania zdrowych wyborów, które pośrednio zapobiegają bądź redukują używanie.

Do głównych zadań współczesnej profilaktyki uzależnień należy określenie najlepszych sposobów wspierania młodych ludzi, użytkowników alkoholu, narkotyków oraz zapewnienie im pomocy w sytuacjach kryzysowych. Ogólnie rzecz ujmując, interwencje, o których mowa w raporcie mają za zadanie promować zdrowy styl życia; pomagać w podejmowaniu 'zdrowych' i świadomych decyzji; redukować zagrożenia i zachowania ryzykowne i upowszechniać partycypację społeczną oraz podnosić kapitał społeczny i zdrowotny.

Zadanie własne gminy polegające na „prowadzeniu działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu” wynika z art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j.: Dz.U. 2018 poz. 2137 z późn. zmianami).

Ustawodawca wskazał, że zadania z tego zakresu mają w szczególności polegać na:

1. zwiększeniu dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;
2. udzielaniu rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
3. prowadzeniu profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej, w szczególności dla dzieci i młodzieży;
4. wspomaganiu działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;
5. podejmowaniu interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 15 i 131 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;
6. wspieraniu zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

Natomiast, zadania z zakresu przeciwdziałania narkomanii wynikają wprost z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii z dn. 29.07.2005r. i sprowadzają się do:

1. zwiększania dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych osób zagrożonych uzależnieniem;
2. udzielania rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej;
3. prowadzenia profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, tym prowadzenie zajęć

- sportowo rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo - wychowawczych i socjoterapeutycznych;
4. wspomagania działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii;
 5. pomocy społecznej osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

Powyższe zadania w 2019 r. były realizowane w oparciu o Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii uchwalony przez Radę Miejską w Dobrym Mieście.

Realizacja zadań w zakresie przeciwdziałania narkomanii w roku 2019 prowadzona była zgodnie z założeniami przyjętymi w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2019 przy merytorycznej współpracy różnych instytucji i innych podmiotów, takich jak: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki oświatowe, Policja, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz podmioty realizujące działania profilaktyczne.

W tym miejscu warto wskazać na kilka najważniejszych czynników ryzyka, jakie sprzyjają zażywaniu narkotyków:

1. akceptacja dla używania narkotyków w życiu społecznym wyrażająca się m.in. w używaniu narkotyków jako element kultury masowej, postrzeganiu używania narkotyków jako mało istotnego problemu społecznego, zmniejszaniu społecznego potępienia dla używania narkotyków tzw. miękkich;
2. zwiększona dostępność narkotyków, tj.: łatwość nabycia narkotyków, spadek cen narkotyków, dostępność narkotyków w szkołach i na uczelniach;
3. używanie narkotyków w najbliższym otoczeniu społecznym (rodzina, przyjaciele);
4. postawy wobec używania narkotyków wyrażające się m.in.: w niskiej ocenie ryzyka związanego z używaniem, przekonanie o indywidualnej odporności na uzależnienie, zachowania ryzykowne (alkohol, papierosy, agresja);
5. brak wiedzy o narkotykach i konsekwencjach ich używania;
6. deficyty umiejętności życiowych i społecznych w takich obszarach jak: asertywność,
7. nawiązywanie kontaktów, rozwiązywanie konfliktów, radzenie sobie ze stresem, umiejętność planowania, poczucie własnej wartości;
8. zaburzenia relacji w rodzinie, wyrażające się w braku zainteresowania ze strony rodziców,
9. nieumiejętność rozwiązywania konfliktów, braku wiary rodziców w możliwości dziecka czy tolerancyjnych postaw rodziców wobec używania alkoholu i narkotyków;
10. nieprzyjazna szkoła (niepowodzenia w szkole, brak poczucia bezpieczeństwa, brak poczucia więzi ze szkołą, zła komunikacja między uczniami a nauczycielami);
11. zdeintegrowana społeczność lokalna (niska aktywizacja młodzieży, brak forów współpracy młodych ludzi z dorosłymi mieszkańcami, brak atrakcyjnych form spędzania wolnego czasu).

Biorąc powyższe pod uwagę, należałoby skoncentrować się również w naszych lokalnych działaniach, na doborze takich strategii, które miałyby na celu:

1. kształtowanie definicji problemu,
2. ograniczenie podaży,
3. edukację i kształtowanie umiejętności społecznych,
4. stworzenie przyjaznej szkoły i uczenie dobrych relacji rodzinnych,
5. proponowanie alternatywnych aktywności.

Sukces podejmowanych działań w znacznym stopniu zależy od szeroko zakrojonej współpracy różnych instytucji, organizacji pozarządowych i innych podmiotów, nie tylko na szczeblu lokalnym, ale i regionalnym.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Dobre Miasto był realizowany przez:

1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobrym Mieście - Ośrodek Profilaktyki i Pomocy Rodzinie, Świetlica Opiekuńczo – Wychowawcza, Dzienny Dom Senior+, przedszkola, szkoły, stowarzyszenia, kluby sportowe działające na terenie gminy, pedagogów i wychowawców w szkołach, OSiR, , stowarzyszenia działające w sferze kultury i kultury fizycznej, kościoły.
2. Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny.

Osiągnięcie wyżej wymienionych celów było możliwe dzięki wspólnym skoordynowanym działaniom w danym obszarze.

2. SPRAWOZDANIE MERYTORYCZNE- REALIZACJA GMINNEGO PROGRAMU W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA ALKOHOLIZMOWI I NARKOMANII

W dniu 17 stycznia 2019 r. Uchwałą V/37/2019 Rady Miejskiej w Dobrym Mieście został przyjęty „**Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2019**”, który nakłada na gminę obowiązek prowadzenia działań związanych z rozwiązywaniem problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii.

Zadania określone w programach na rok 2019 realizowane były w oparciu o funkcjonowanie Ośrodka Profilaktyki i Pomocy Rodzinie w Dobrym Mieście, który jest ujęty w strukturach Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej przy ul. Olsztyńskiej 3, działalności Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, działalności świetlicy opiekuńczo - wychowawczej, Dziennego Domu Senior+, szkół i innych placówek realizujących programy profilaktyczne oraz współpracę z organizacjami pozarządowymi, kościołami w zakresie wychowania w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi oraz przeciwdziałania narkomanii.

Ogólnym zadaniem Programu było zwiększenie świadomości społeczności lokalnej w zakresie zagrożeń związanych z nadużywaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych, a w konsekwencji promowanie właściwych postaw wobec problemów ich nadużywania i uzależnienia. Profilaktyka ma więc zasadnicze znaczenie dla prawidłowej realizacji zadań Gminy, wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii.

Celem Programu na 2019 było inicjowanie i wspieranie przedsięwzięć wpływających na zmianę obyczajów w zakresie struktury oraz sposobu spożywania napojów alkoholowych. Program zapewnia podejmowanie działań profilaktycznych na rzecz trzeźwości w naszej Gminie, usuwa następstwa związane z nadużywaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych, a także wspiera wszelką działalność w tym zakresie.

Głównymi celami Programu było:

1. promowanie zdrowego stylu życia, wspieranie wychowawczej roli szkoły i rodziny
2. zmniejszenie rozmiarów aktualnie istniejących problemów alkoholowych, narkotykowych i innych negatywnych zjawisk, w tym przeciwdziałanie przemocy,
3. zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych oraz innych zjawisk patologicznych,
4. wspomaganie merytoryczne i finansowe organizacji pozarządowych oraz osób fizycznych, którzy swoim działaniem przyczyniali się do przeciwdziałania patologiom i kształtowania pozytywnych postaw społecznych.

2.1. DZIAŁALNOŚĆ MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W DOBRYM MIEŚCIE

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobrym Mieście oprócz tego, że koordynuje realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii jest jego realizatorem w codziennych działaniach. Pracownicy socjalni są pierwszymi osobami, które mają bezpośredni kontakt z rodziną w środowisku jej zamieszkania. Przeprowadzając wywiady środowiskowe, dokonują diagnozy problemów i określają indywidualne plany pomocy oraz proponują odpowiedni do problemu rodzaj wsparcia i poradnictwa. To pracownicy socjalni jako pierwsi proponują pomoc psychologiczną i prawną świadczoną w MOPS oraz w przypadku nadużywania alkoholu – picia szkodliwego czy ryzykownego zachęcają do skorzystania z ofert Poradni Leczenia Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w Dobrym Mieście. Ważną formą wsparcia oferowaną przez Ośrodek jest poradnictwo specjalistyczne z zakresu spraw opiekuńczo-wychowawczych, przemocy w rodzinie, uzależnień, leczenia psychiatrycznego oraz prawa rodzinnego. Wśród zadań pozamaterialnych realizowanych przez pracowników socjalnych istotną rolę odgrywają interwencje przeprowadzone z powodu zaniedbań względem małoletnich dzieci oraz osób starszych

i niepełnosprawnych, uzależnień, przemocy, a także konieczność umieszczenia w szpitalu lub domu pomocy społecznej.

Osoby objęte wsparciem MOPS z powodu:	Ilość rodzin / osób
Liczba rodzin (liczba osób w rodzinach) objętych wsparciem z powodu alkoholizmu	16 rodzin - 26 osób
Liczba rodzin (liczba osób w rodzinach) objętych wsparciem z powodu narkomanii	2 rodziny – 1 osoby
Liczba rodzin (liczba osób w rodzinach) objętych wsparciem z powodu przemocy w rodzinie	1 rodzina - 4 osoby

Zadania profilaktyczne zrealizowane przez MOPS w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Dobre Miasto na rok 2019:

KAMPAANIA EDUKACYJNA ZACHOWAJ TRZEŻWY UMYŚL

Jak co roku, Gmina Dobre Miasto włączyła się w kampanię "Zachowaj Trzeźwy Umysł". Koordynatorem kampanii jest Ośrodek Profilaktyki i Pomocy Rodzinie MOPS. W ramach kampanii zakupione zostały materiały edukacyjne, które na spotkaniu z pedagogami szkolnymi zostały przekazane do szkół. W naszych Dobromiejskich placówkach oświatowych były realizowane zajęcia według scenariuszy zaproponowanych przez autorów kampanii.

Tegoroczne hasło kampanii to "Chce mi się chcieć! - czyli o przeciwdziałaniu wyuczzonej bezradności. Główne cele:

- wzbudzenie wśród uczniów motywacji do działania i osiągania celów,
- edukacja uczniów w obszarze samopoznania w zakresie talentów, zainteresowań, pasji,
- ograniczenie podejmowania przez dzieci i młodzież zachowań ryzykownych
- kształtowanie wśród uczniów oraz ich rodziców umiejętności dostrzegania własnych zalet, mocnych stron i ograniczeń,
- wspieranie działalności wychowawczej szkół i placówek oświatowych.

SZKOŁA DLA RODZICÓW

Silna więź emocjonalna z rodzicami, ciepłe i życzliwe relacje w rodzinie, to najważniejszy czynnik chroniący dziecko przed negatywnymi wpływami. Tego właśnie uczy „Szkoła dla rodziców”. Otwartej, konstruktywnej komunikacji w rodzinie i poza nią, relacji opartych na wzajemnym szacunku i współpracy, służących tworzeniu środowiska najbardziej wspierającego naturalny rozwój dziecka.

W 2019 r. warsztaty dla rodziców w oparciu o „Szkołę dla Rodziców” były prowadzone w siedzibie Świetlicy Opiekuńczo – Wychowawczej działającej w strukturach MOPS-u. Wzięło w nich udział 7 rodziców.

Szkoła dla Rodziców jest rekomendowana przez PARPA.

DNI RODZINY

W dniach 10.05.2019 r. – 14.06.2019 r. na terenie województwa warmińsko-mazurskiego odbyły się XXI Warmińsko – Mazurskie Dni Rodziny. Gmina Dobre Miasto od lat przyłącza się do wojewódzkich obchodów organizując szereg działań skierowanych do naszych rodzin. Warmińsko – Mazurskie Dni rodziny przebiegały pod hasłem: „Małżeństwo – dobre relacje – silna rodzina”. W 2019 roku Dni Rodziny zrealizowano 3 czerwca.

Głównym organizatorem pikniku rodzinnego w mieście Dobre Miasto było Centrum Kulturalno – Biblioteczne. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej – Ośrodek Profilaktyki i Przeciwdziałania Przemocy

w Rodzinie, Świetlica Opiekuńczo – Wychowawcza oraz dzienny Dom „Senior+” aktywnie włączyły się w organizację tego święta poprzez organizację zabaw i animacji dla całych rodzin oraz stworzenie Mobilnego Punktu Profilaktycznego.

Należy także docenić ogromne zaangażowanie sołectw w organizowanie swoich lokalnych imprez w ramach Dni Rodziny.

BIAŁA WSTAŻKA

Od wielu lat MOPS w Dobrym Mieście włącza się w kampanię „Biała Wstażka”. W okresie trwania kampanii organizatorzy zachęcają szczególnie mężczyzn, aby zechcieli przyjąć i nosić białą wstażkę manifestując w ten sposób sprzeciw wobec przemocy. Biała wstażka symbolizuje zobowiązanie do przerywania milczenia w kwestiach przemocy wobec kobiet i powstrzymania się od wszelkich form jej stosowania. Akcja ma na celu zwiększenie świadomości społeczeństwa na temat zjawiska przemocy w rodzinie wśród mieszkańców Gminy Dobry Miasto. Tego dnia na terenie naszej Gminy organizowane są porady wielu specjalistów takich jak: psycholog, pedagog, przewodnicząca Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz policjant. Należy również w tym miejscu pokazać zaangażowanie Zespołu Szkół w Dobrym Mieście, którego uczniowie w tym dniu bardzo angażują się w tę akcję. W roku 2019 akcja biała wstażka odbyła się 6 grudnia.

DEBATA BEZPIECZNY SENIOR

Do udziału w debacie „Bezpieczny Senior” MOPS został zaproszony przez Komendanta Komisariatu Policji w Dobrym Mieście.

Narastające zjawisko starzenia się społeczeństwa powoduje konieczność przygotowania się do działań w zakresie promocji zdrowia w tej grupie wiekowej. Tworzenie warunków do zdrowego i aktywnego życia osób starszych jest jednym z celów Narodowego Programu Zdrowia, który wpisuje się w podstawy działań oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia.

Udział w debacie społecznej „Bezpieczny Senior” umożliwił przekazanie podstawowych informacji z zakresu zdrowego i bezpiecznego starzenia się oraz propagowanie prozdrowotnego stylu życia. Seniorzy łatwo mogą stać się ofiarami oszustów i naciągaczy. Osoby starsze, które czują się samotne, schorowane, a także poprzez swoją ufność, często również niepełnosprawność narażane są w większym stopniu na działania ze strony przestępców. Padają oni ofiarami oszustw, wyłudzeń, kradzieży. Dlatego, aby ograniczyć liczbę tego typu zdarzeń oraz zapobiec podobnym podczas akcji przypomniano o kilku zasadach bezpieczeństwa w kontaktach z innymi. W rodzinach Seniorów zdarzają się również akty przemocy, akcja Bezpieczny Senior wskazuje jakie działania może podjąć senior w celu ochrony swojego zdrowia. Jednym z prelegentów podczas debaty był Kierownik MOPS w Dobrym Mieście oraz przedstawiciele Komisariatu Policji w Dobrym Mieście.

W debacie uczestniczyło ok. 100 osób.

WAKACYJNE „SIEDLIŚKO NA BRUKU”

W okresie wakacyjnym odbywały się spotkania pedagoga, profilaktyka, coacha i street workera z młodzieżą dobromiejską. Spotkania miały charakter spotkań grupowych oraz indywidualnych w zależności od potrzeb. Oprócz młodzieży ze wsparcia mogli skorzystać rodzice, borykający się z problemami opiekuńczo-wychowawczymi m.in. wczesną inicjacją alkoholową, narkotykową czy seksualną. Tematy poruszane podczas spotkań dotyczyły: relacji rówieśniczej, relacji domowej, problemów domowych, jak szanować siebie będąc w związku?, zachowania ryzykowne wśród młodzieży, używki, poczucie własnej wartości, kryzys suicydalny, jak pomagać innym nie swoim kosztem?

SZKOLENIE SKUTECZNE DZIAŁANIA PROFILAKTYCZNE

W 2019r. MOPS w Dobrym Mieście wyszedł z inicjatywą zorganizowania szkolenia dla wszystkich zaangażowanych w działania profilaktyczne w Gminie Dobre Miasto.

Zaproszono na nie wszystkich, którzy składali oferty na zadania z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Dobre Miasto na rok 2019. Zaproszono 42 osoby z czego na szkolenie przybyło jedynie 15 osób.

Szkolenie odbyło się 16 listopada 2019r. w Dobrym Mieście. Organizatorem szkolenia był Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobrym Mieście przy współpracy z Ośrodkiem Profilaktyki i Edukacji „LIDER” z Morąga. Tematem przewodnim szkolenia były „Skuteczne działania profilaktyczne”.

SKOLENIE DLA CZŁONKÓW ZI I GKRPA

W 2019 r. MOPS zorganizował szkolenie dla członków ZI p.n. ” Procedura NK” oraz „Zasady kontaktu z osobami doświadczającymi i stosującymi przemoc”. W szkoleniu wzięło udział 21 osób.

Zorganizowano także szkolenie dla członków GKRPA z zasad funkcjonowania i zakresu kompetencji Komisji oraz przeciwdziałania uzależnieniom, którym wzięło udział 6 członków.

2.1.1. WSPARCIE PSYCHOLOGICZNE

Mieszkańcy Gminy Dobre Miasto mają możliwość skorzystania z bezpłatnej, specjalistycznej pomocy psychologicznej. Pomoc ta jest oferowana zarówno osobom dorosłym, jak i do dzieciom i młodzieży w Ośrodku Profilaktyki i Pomocy Rodzinie w Dobrym Mieście (Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobrym Mieście, ul. Olsztyńska 3, gabinet numer 1).

Psycholog dla dorosłych (specjalista psychologii klinicznej, specjalista psychoterapii uzależnień, psychoterapeuta) ma dyżury raz w tygodniu przez 7 godzin. Natomiast psycholog dla dzieci (psycholog – pracownik Powiatowej Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Olsztynie) pełni dyżury dwa razy w miesiącu po dwie godziny.

Liczba osób korzystających ze wsparcia psychologicznego w roku 2019:

Psycholog dla młodzieży i dorosłych	
Ilość godzin dyżurów	350
Ilość konsultacji	343
Ilość osób	240

Psycholog dla dzieci	
Ilość godzin dyżurów	38
Ilość konsultacji	38
Ilość osób	24

Ze wsparcia psychologa skorzystało **11** osób, które w rodzinie borykają się z uzależnieniem od narkotyków. Z poradnictwa psychologicznego dotyczącego uzależnienia lub współuzależnienia od alkoholu skorzystały **133** osoby. W ramach porad i konsultacji zatrudniony psycholog dokonywał wstępnej diagnozy osób z problemem uzależnień od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych. Psycholog prowadził rozmowy motywacyjne do podjęcia leczenia, udzielał wsparcia i pomocy osobom współuzależnionym, kierował osoby mające problem z narkotykami (za ich zgodą) do placówek specjalistycznych, a także wspierał osoby dotknięte przemocą w rodzinie. Natomiast, **96** osób skorzystało z poradnictwa psychologicznego w sprawach dotyczących przemocy w rodzinie.

2.1.2. POMOC PRAWNA

W ramach Gminnego Programu Profilaktyki (...) w 2019r w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Dobrym Mieście mieszkańcy Gminy Dobre miasto mogli skorzystać z bezpłatnych porad prawnych, świadczonych przez radcę prawnego zatrudnionego w MOPS.

Bezpłatne porady prawne udzielane były mieszkańcom Gminy Dobre Miasto – po 2 godziny raz w tygodniu, dla osób i rodzin, u których występuje problem uzależnienia od alkoholu, narkotyków, a także członkom ich rodzin oraz osobom z rodzin, w których występuje zjawisko przemocy.

Pomoc prawna została udzielona **6** osobom mającym problemy rodzinne w związku z narkotykami.

Pomoc prawna	
Ilość godzin dyżurów	77
Ilość zrealizowanych porad	58
Ilość przyjętych osób	37

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej udostępnia także biuro dla Punktu Nieodpłatnej Pomocy Prawnej oferowanej przez Powiat Olsztyński. Nieodpłatna pomoc prawna jest udzielana przez adwokatów oraz radców prawnych od poniedziałku do piątku po uprzednim zapisaniu telefonicznym, pod numer telefonu **500-028-046**. Porady odbywają się w poniedziałek, środę i piątek w godz. 9.00 – 13.00, wtorek i czwartek od 11.00- 15.00.

2.1.3 DZIAŁALNOŚĆ ŚWIETLICY OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZEJ

Świetlica opiekuńczo-wychowawcza w Dobrym Mieście działająca w strukturach Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dobrym Mieście jest placówką o charakterze profilaktyczno-wychowawczym. Celem działania świetlicy jest wspieranie rodziny poprzez objęcie dziecka, które znajduje się w gorszej sytuacji społeczno-ekonomicznej, emocjonalnej i edukacyjnej, działaniami wychowawczymi, opiekuńczymi, edukacyjnymi oraz terapeutycznymi.

Zajęcia w świetlicy opiekuńczo-wychowawczej były prowadzone od poniedziałku do piątku w godzinach od 14.00 do 18.00. Wsparciem objęto 25 osób adresatami zajęć świetlicowych były dzieci w wieku 7-16 lat. Do świetlicy przyjmowane są dzieci głównie w wyniku skierowania pracowników socjalnych, pedagogów szkolnych, asystentów rodzin oraz samych rodziców.

W zakresie pracy z wychowankami świetlicy można wyróżnić następujące cele szczegółowe:

- 1) zapewnienie wychowankom schronienia, miejsca spędzania czasu wolnego;
- 2) zaspokojenie potrzeby akceptacji i bezpieczeństwa;
- 3) pomoc terapeutyczna mająca na celu odreagowanie urazów nabytych w środowisku rodzinnym i szkolnym;
- 4) wypracowanie umiejętności współżycia społecznego:
 - przestrzeganie norm i zasad współżycia w grupie;
 - konstruktywne rozwiązywanie konfliktów;
 - liczenie się z regułami współżycia w grupie;
- 5) przedstawienie sposobów spędzania czasu wolnego w sposób akceptowany społecznie bez używek i przemocy;
- 6) rozwijanie w wychowanku umiejętności rozpoznawania, nazywania własnych emocji i ich odpowiedniego wyrażania;
 - kształtowanie umiejętności regulowania nastroju i niepoddawania się emocjom upośledzającym zdolność myślenia;

- umiejętność odczytywania nastrojów i emocji innych osób, rozwijanie empatii, inteligencji emocjonalnej;
 - nauka umiejętności radzenia sobie z porażką, analizowania niepowodzeń, wyciągania wniosków, planowania konstruktywnych rozwiązań;
 - nauka widzenia konsekwencji wynikających z dobrego i złego postępowania, pomoc w podejmowaniu właściwych decyzji, wyznaczania celów życiowych;
 - rozwijanie w wychowanku umiejętności budowania adekwatnej samooceny, akceptacji siebie;
 - nauka umiejętności radzenia sobie ze stresem (rozładowania napięcia);
- 7) rozwijanie intelektu dzieci poprzez:
- pomoc w nauce
 - rozbudzanie i rozwijanie zainteresowań;
- 8) wpływanie na środowisko rodzinne we współpracy z pracownikami służb społecznych (pracownicy socjalni, pedagodzy szkolni, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny, Asystent rodziny,) w celu polepszenia sytuacji życiowej dzieci;
- 9) stały kontakt z rodzinami wychowanków, włączanie rodziców i opiekunów w życie placówki (pomoc, poradnictwo, wsparcie w przypadkach indywidualnych, każdorazowe zaproszenia na niecodzienne wydarzenia w życiu świetlicy)

Metody terapeutyczne stosowane podczas zajęć świetlicowych:

- Ćwiczenia, zabawy i gry terapeutyczne; Relaksacja; Burza mózgów; Arteterapia; Psychodramy; Filmoterapia; Choreoterapia; Biblioterapia.

W codziennym planie świetlicy jest czas na odrabianie lekcji, zabawę, odpoczynek, rozmowy indywidualne oraz różnego rodzaju zajęcia w grupach.

W 2019 roku Świetlica oferowała następujące zajęcia: plastyczno-techniczne, integracyjne, profilaktyczne, muzyczno-teatralne, multimedialne, rekreacyjno-sportowe, zajęcia terapeutyczne, taneczne, kulinarne, rękodzielnicze, arteterapia, gry planszowe, ping-pong, piłkarzyki, zabawy ogólnorozwojowe na dobry klimat w grupie a także turystyka-najbardziej ulubione zajęcia młodych. Wszelkie wyjazdy cieszą i wzbudzają ogromne emocje. Młodszy wychowankowie dosyć często mają okazję po raz pierwszy obejrzeć film w kinie czy zjeżdżać z niesamowitych zjeżdżałni wodnych. Wyjazdy do Olsztyna Parku Trampolin. Kina Helios na seans pt: " O psie, który wrócił do domu" a także do Lidzbarka Warmińskiego, na Termy Warmińskie były dla dzieci doskonałą formą relaksu i odpoczynku od problemów dnia codziennego. Zajęcia integracyjne "Pizama Party" również należały do ulubionych zajęć. Uczestnicy w strojach piżamowych wchodzili w stan relaksu, luzu i zabawy. Swobodny taniec, śpiew, pogaduchy, sesje zdjęciowe, wspólny posiłek czy oglądanie filmów zbliżało uczestników jak i wychowawcę do siebie nawzajem. Praca wychowawcza z dziećmi i młodzieżą uwzględniała zainteresowania, potrzeby i oczekiwania wychowanków min. fryzjerstwo, makijaż, krawiectwo, fabryka czekolady, nauka gry na keyboardzie, tworzenie biżuterii, kolorowych mydełek glicerynowych, zapachowych świec czy treningi boksu. Młodzież chętnie korzystała z zakupionych główek treningowych, ćwiczyła wykonywanie fryzur i makijażu, uczyła się boksowania na profesjonalnym zestawie treningowym. Miłośnicy ruchu w deszczowe, chłodne dni rozładowywali energię skacząc na trampolinie z funkcją liczenia podskoków i spalania kalorii. Dzieci po szkole odpoczywały na sakwach relaksacyjnych, fotele zapewniały im niezwykle komfort wypoczynku. Sprzęt do zamykania w bańce mydlanej, oraz zestaw do robienia ogromnych baniek mydlanych sprawiał wychowankom wiele radości, podczas zabawy na ich twarzach gościł uśmiech, były pełne zachwyty i dumy, wszystkie problemy zniknęły. Zakupione Gry Fifa 20, Minecraft, Crash czy Simsy były nagrodą za samoocenę, plusowe zachowanie a także motywacją dla uczestników płci męskiej do systematycznego uczęszczania na świetlicę.

Świetlica w roku 2019 zaangażowała się w akcje charytatywne „Licytacje dla Doroty”, na rzecz Pani Doroty Kułakowskiej, „Licytacja Twój czas-Morsy i Przyjaciele” na rzecz Pana Andrzeja Ćwiek. Wystawiała na aukcje własnoręcznie wykonane wyroby- mydełka glicerynowe, bransoletki, kolczyki. Zebrane pieniądze trafiły na pomoc rehabilitacyjną dla poszkodowanych.

Styczniowa zabawa karnawałowa wprowadziła uczestników w nastrój muzyczno-taneczny. Podopieczni

w czasie wolnym chętnie słuchali muzyki, organizowali karaoke, zabawy pt: „Bitwa na głosy”, „Mam talent” korzystali z multimedialnego instruktażu tanecznego, "Just Dance" naśladowanie trudnych ruchów tancerzy, wprawiało ich w dobry nastrój, wywołując salwy śmiechu. Wychowankowie przygotowali fantazyjne, karnawałowe przekąski: Jeżyki z gruszek i winogron, biedronki z pomidorków koktajlowych, myszki z jajek i rzodkiewki, kanapeczki z krakersów, koreczki owocowe. Odbędzie się pogadanka na temat gościnności i sposobach przyjmowania przyjaciół w domu. Rozmowy na temat tworzenia przyjaznej atmosfery podczas posiłku, kulturalnej zabawy, dała wychowankom obraz do naśladowania. W trakcie zabaw (przez wiele lat) wskazane zostają wychowankom korzyści płynące z zabawy na trzeźwo.

Motywowanie dzieci do czytania i nauki ortografii jest na świetlicy stałym elementem pracy. Brzechwa dzieciom-konkursy recytatorskie. Gry, rebusy ortograficzne, zachęcały dzieci do doskonalenia czytania i poprawnego pisania. W wolnych chwilach dzieci uczęszczające na świetlicę grały w „mądre gry” ,rozwijające formułowanie wypowiedzi, relację z innymi ludźmi a także sprzyjające poznawaniu samego siebie. "Catan","Dixit", „Ego”, "Góra uczuć", „Odkryć, poznać samego siebie”, „Gra na emocjach”, "Pytaki" czy „Łamacz lodów”.

Wychowankowie z zaangażowaniem rozwiązywali: " Łamigłówki mądrej główki"- krzyżówki, rebusy, zagadki, quizy o tematyce wakacyjnej, sportowej jak również dotyczące Dobrego Miasta i Polski.

Zajęcia multimedialne w roku 2019 polegały na nauce obsługi komputera, drukarki, Ps4, Starsi wychowankowie angażowali się w pomoc młodszymi. Uczyli w jaki sposób włączyć i poprawnie wyłączyć Playstation 4, komputer oraz drukarkę. Jak grać w „Rayman”, " Fifa 17" itp. Dzięki zajęciom najmłodsi potrafią samodzielnie wydrukować kolorowanki, przepisy kulinarne, włączać ulubioną grę oraz doskonalić swoje umiejętności jako gracze.

W ramach zajęć świetlicowych odbywały się także zajęcia rekreacyjno-sportowe na świeżym powietrzu. Zabawy: Tor przeszkód, przeciąganie liny, zabawy ruchowe, poszukiwanie skarbów-podchody, piłka nożna, dwa ognie, chowanego, zbijak wodny, wyścigi, spacer do lasu, po ścieżce zdrowia wokół stadionu miejskiego, jazda na rowerze, hulajnogach, deskorolce, rolkach. Zajęcia rekreacyjno-sportowe na basenie w Dobrym Mieście pod hasłem " Ruch to zdrowie!" Był świetną okazją na swobodną rozmowę na temat korzyści psychologicznych i fizycznych z pływania.

Dzieci wzięły także udział w Rajdzie rowerowym.

Rozwijanie zainteresowań, uzdolnień i umiejętności praktycznych jest stałym elementem pracy z wychowankami. Podczas zajęć techniczno-plastycznych podopieczni wykonali kwiaty- bukiety róż z krepiny, które ozdobiły jadalnię i salę w świetlicy. Łapacze snów, jako dekoracje ścienną. Doskonalili kreatywność manualną, malowali obrazy techniką akwarela, akryl-pouring. Zrobiły slime, które służą przede wszystkim zabawie, ale też wyciszają, uczą koncentracji i cierpliwości. Wykonały instrumenty muzyczne (z opakowań po chipsach, jajek Kinder niespodzianek, puszek) grzechotki, kije deszczowe, bębenek, służyły nam podczas śpiewu przy ognisku integracyjnym z Seniorami. Wychowankowie wykonali z kolorowego papieru piękne widokówki z zabytkami Dobrego Miasta. Odbyły się warsztaty tworzenia fantazyjnych koszulek. Wychowankowie przy użyciu kolorowych barwników do tkanin nauczyli się farbować odzież. Starannie dobierali kolory, moczyli bawełniane koszulki w kolorowej esencji, tworząc na niej unikatowe wzory. Koszulki służyły podczas zajęć plastycznych, zabaw na powietrzu czy ognisk integracyjnych. Zajęcia z Arterapii dawały dzieciom radość z tworzenia, najchętniej malowały farbami na płótnie, tworząc kolorowe pejzaże. Dobór kolorów był nieprzypadkowy, starannie wybierane, według swoich upodobań i odczuć.

Zajęcia kulinarne uczyły dzieci samodzielności, współpracy, stwarzania przyjemnej atmosfery (wyzbywania się wzorca wyniesionego z domu tzn. Gdy ktoś popełnił błąd -krzyku, wyzywania i wyganiania go z kuchni) podczas zajęć modelowałam zachowanie wychowanków. Wyprowadzano pozytywne aspekty typu: Podejmowanie decyzji, dzielenie obowiązkami, higiena kucharza, zasady dobrego zachowywania przy stole. Wychowankowie bardzo lubią zajęcia kulinarne, często ostatni posiłek spożywają w szkole o godzinie 12:00 z tego powodu doskwiera im głód. Wychowankowie w roku 2019 przy współpracy wolontariuszy przygotowali własnoręcznie robioną pizzę. Uczestnicy podczas zajęć kulinarnych samodzielnie (z niezbędną pomocą wychowawcy) wykonywali również: Placuszki z musem truskawkowym, lemoniadę, naleśniki z dżemem, kanapki z warzywami, tosty, gofry, ciasto jabłecznik, piernik, muffinki, ciasteczka cynamonowe, pierogi ruskie, spaghetti, pizzerinki, sałatkę jarzynową, zupę pomidorową, koktajle owocowe oraz sok jabłkowy z sokowirówki.

W roku 2019 zrealizowano program pt: "Zrozumieć i ośwoić emocje", który zakładał cykl zajęć opierających się na procesie poznawania i wyrażania emocji w sposób konstruktywny. Zajęcia były realizowane w blokach

tematycznych. Na warsztatach podjęto takie tematy jak: "Nie bój się wyrażać swojej złości" -zabawy i ćwiczenia pomagające zrozumieć i ośwoić emocję złości", "Umiejętność kształtowania poczucia własnej wartości", "Instrukcja obsługi smutku", "Strach i Odwaga-moi sprzymierzeńcy", "Być dumnym, umieć chwalić siebie i nagradzać-jak to jest mieć dobrą samoocenę", "Instrukcja obsługi wstydu-o czym mnie informuję? Potrzeba samoakceptacji", "Poznaj mądrość kryjącą się w zazdrości", "7 kroków by zwiększyć miłość do siebie-czym jest zaufanie i miłość własna?", "Mapa marzeń, zastosowanie pozytywnych afirmacji i wizualizacji do tworzenia przyszłości", "Cyrk Motyli-praca z filmem. Moc w słabości się kryje", "Pozwól prowadzić się radości-moja radość jak ją wyrażam?", "Czy akceptuję swoje emocje?" Praca z filmem "W głowie się nie mieści", "Przemoc i agresja-porozumienie bez przemocy", "Gang emocji-moje ziomki", "Rozpoznawanie podstawowego mechanizmu uzależnienia", Nauka konstruktywnych sposobów odmawiania różnego rodzaju używek-drama oraz taniec jako medytacja, praca z ciałem.

Celem programu było przeciwdziałanie tłumieniu emocji i unikania trudnych sytuacji, zbudowanie przeświadczenia, że wszystkie uczucia są nam potrzebne i mamy prawo je przeżywać, wzmocnienie poczucia własnej wartości, wzrost samooceny, odnajdywanie sposobów radzenia sobie z trudnymi emocjami.

Uczestnicy wykonali podczas zajęć prace plastyczne, techniczne, manualne: rysunki, maski, mapy marzeń, figurki z gliny, plasteliny, szycie poduszki do boksowania, maskotek do przytulania, świetlicowy "Gang emocji" (Maskotki: Radość, miłość, smutek, spokój, obrzydzenie, gniew, złość, strach) bajecznie kolorowe i pachnące mydełka glicerynowe, zapachowe, kolorowe świece. Wszystkie prace, były środkami wyrazu artystycznego, odzwierciedleniem przemysłów i wewnętrznych przeżyć wychowanków.

Szczególną radość, dumę i satysfakcję sprawiły uczestnikom własnoręcznie wykonane mydełka glicerynowe oraz świece. Starannie wybierały kolor i zapach do swoich mydełek były bardzo zaangażowane.

Przed rozpoczęciem cyklicznych zajęć "Zrozumieć i ośwoić emocję" wychowankowie na zadane pytanie "Jak się czujesz?" Odpowiadali: "Dobrze", "normalnie, tak jak zawsze" lub "nie wiem". Po zakończeniu zajęć, znaczącym rezultatem, korzystnym wynikiem podjętych działań jest widoczna w wychowankach głębsza refleksja na temat swoich odczuć, na zadane poprzednie pytanie, potrafili odpowiedzieć: "Czuję się dobrze, radośnie, szczęśliwie, spokojnie, bezpiecznie, czuję zadowolenie, czuję się źle, czuję złość, boję się". Podczas samooceny nowi członkowie świetlicy byli wspierani przez stałych bywalców, pomagali im w nazywaniu emocji, ponieważ mieli trudność w powiedzeniu czegoś więcej niż: "Czuję się dobrze lub źle". W trakcie pracy można było zaobserwować w wychowankach znikome negatywne wypowiedzi na swój temat (tzn. rzadziej można było usłyszeć: "Nie umiem, nie potrafię, ja to zrobię brzydko, po co mam to robić, to jest bezsensu"). Chętniej godzili się na proponowane ćwiczenia osławiania złości, krzyczeli w wyznaczonych pomieszczeniach, boksowali poduchy, wytrząchiwali ręce, nogi a także przychodząc na świetlicę podchodzili do opiekuna i informowali, że są na kogoś bardzo źli. Znacznie łatwiej było nawiązać dialog, zapobiegać ewentualnemu rozładowywaniu napięcia na innych uczestnikach świetlicy.

Terapeutyczne rozmowy, ćwiczenia są nieodłącznym składnikiem pracy w świetlicy, mają charakter indywidualny i grupowy w zależności od zaistniałych potrzeb i wydarzeń.

Podczas wszystkich zajęć dzieci nabywają i rozwijają umiejętność zachowań asertywnych. Zadawanie podopiecznym pytań: „Czy chcesz?” z możliwością odmowy a także: „Co wolisz?” z możliwością dokonania wyboru jest stałym elementem pracy wychowawcy. Podopieczni przyzwyczajają się do porozumienia bez przemocy i asertywnego wyrażania siebie.

W celu wdrażania do właściwego wyboru zdrowego stylu życia permanentnie wskazywane są młodym uczestnikom negatywne skutki palenia papierosów, picia alkoholu, zażywania środków psychoaktywnych.

Podjęto następujące działania:

Uczestnicy świetlicy obejrżeli film edukacyjny "Nie spal się na starcie" dotyczący uzależnienia od Nikotyny. Wykonali pracę plastyczną "E-papieros-papieros" dzięki temu dowiedzieli się jakie szkodliwe substancje występują w elektronicznym papierosie. Wychowankowie wykonali informujący plakat o tematyce uzależnienia. Zostały w nim poruszone zagadnienia: Czym jest uzależnienie? Jakie są rodzaje uzależnienia? Jakie są przyczyny i skutki uzależnień? Jaki jest dekalog zdrowego stylu życia? Czym jest asertywność? Dyskusja wywołała silne emocje wśród uczestników, gdyż każdy ma lub miał członka rodziny uzależnionego, zwierali się ze swoich przeżyć. Wychowawca świetlicy zaproponował terapeutyczne ćwiczenia uwalniające tłumione emocje, okazał zrozumienie i zachęcił uczestników do okazania sobie ciepłego wsparcia. Uczestnicy weszli w świat fikcji, w którym mogli wypróbować nowe zachowania. Poprzez dramę, odgrywanie scenek, w których była

proponowana wychowankom substancja psychoaktywna, alkohol, papierosy mogli trenować asertywne odmawianie.

Wykonali indywidualne prace techniczno-plastyczną "Poczucie wartości kluczem do szczęścia", w której zawarli istotne wiadomości. Omówiono takie zagadnienia jak: Czym jest poczucie wartości? Skutki i konsekwencję posiadania niskiego poczucia wartości, uczucia i myśli osób posiadające niskie i wysokie poczucie wartości. Uczestnicy zastanawiali się dlaczego warto mieć wysokie i w jaki sposób je osiągnąć.

Prospołeczna akcja! "Poznaj siłę pozytywnego myślenia." Została zorganizowana na terenie Dobrego Miasta. Wychowankowie spacerowali ulicami miasta z przygotowanymi wcześniej afirmacjami (pozytywnymi twierdzącymi myślami na swój temat) np. "Kocham cię, wiem, że starasz się najlepiej jak potrafisz", "Jestem odważna i pewna siebie". Dzielili się z przechodniami dobrym słowem oraz życzliwym uśmiechem. Zabawa w „Prawda czy wyzwanie” sprawiła młodzieży wiele radości. Zadania do wykonania wymagały nie lada odwagi np. „Przybij piątkę nieznanemu, powiedz komplement -ładnie Pani dziś wygląda", "jesteś super", "miłego dnia", "dzień dobry, jak Panu mija dzień?". Zainspirowani filmikami w sieci postanowiliśmy chwalić i bić brawa tym, którzy podnieśli i wyrzucili papierek do kosza na śmieci. Uczestnicy spotkali się z życzliwym nastawieniem dobruśmieszczan, obdarowywali uczestników uśmiechem i dobrym słowem. Podopieczni, którzy wyrażali negatywny stosunek do afirmacji zarazili się dobrym nastrojem. W drodze powrotnej do świetlicy odbyła się pogadanka na temat "Karmy". Dobro powraca jako dobro. Karmą jest to, co dajemy i co wraca do nas niemal w takiej samej postaci. W tym dniu młodzież doświadczyła jej namacalnie.

Praca plastyczna "Złość, jak ją ośwoić i zrozumieć". Dzieci wykonały i omówiły rysunki przedstawiające ich złość oraz pomagały przy tworzeniu informacyjnego plakatu, w którym zostały omówione takie zagadnienia jak: Co to jest złość i jak sobie z nią radzić? Przyczyny powstawania złości, skutki nadmiernej złości. Zaproponowano wychowankom praktyczne ćwiczenia rozładowujące napięcie w ciele po których mówiły, że odczuły ulgę.

Wychowankowie świetlicy obejrzeni z zainteresowaniem film edukacyjny pt: "Krótki film o uzależnieniu". Wykonali konkursową pracę plastyczną pt. "Nie biorę, nie piję, nie palę, najlepiej nie wchodzić".

Podopieczni w trakcie dyskusji otrzymali informację na temat uzależnienia. Zostały poruszone zagadnienia: Czym jest uzależnienie, jakie są przyczyny i skutki uzależnień? Dyskusja wywołała silne emocje wśród uczestników, prace odzwierciedlały przeżycia wychowanków. Zwycięski rysunek przedstawiał obraz pięknego drzewa, które pobiera odżywcze soki- deszcz, korzenie-ziemia, czerpie siłę ze słońca. W drugiej odsłonie martwe drzewo, które pozbawione odżywczych soków, obumarło i nie potrafiło przyjmować to co ofiaruje mu przyroda. Wykonali pracę techniczno-plastyczną "Bezpieczny Dom" (techniką dowolną papier, masa solna, modelina, plastelina, masa gipsowa) . Omówiłam takie zagadnienia jak: Czym jest przemoc? Skutki i konsekwencję stosowania przemocy w rodzinie, uczucia i myśli ofiar przemocy. Uczestnicy zastanawiali się nad wymarzonej domem w, którym członkowie rodziny czują się szanowani i bezpieczni. Najciekawsze prace zostały nagrodzone słodkimi upominkami, Kinder niespodziankami, czekoladkami, nie zabrakło nagrody pocieszenia cukierków i lizaków dla wszystkich starających się podopiecznych.

W celu rozwijania w wychowanku zdolności automotywacji i pewności siebie. wytrwałości w dążeniu do celu, umiejętności odraczania gratyfikacji.

Podjęto następujące działanie:

Warsztaty tańca z ogniem, poi, kijem i ledami odbywały się systematycznie, raz w tygodniu. Zdobywanie umiejętności w tej dziedzinie wymagało i wymaga od uczestników systematyczności w działaniu, wytrwałości a także samodyscypliny. Nauka poszczególnych figur od najłatwiejszych po najtrudniejszych trwa latami. Korzyści płynące z tańca to: Usprawnianie koordynacji ruchowej, aktywizacji półkul mózgowych, rozwijanie uwagi i refleksu. Zmniejszenie napięcia i agresji, przełamywanie barier własnej nieśmiałości, strachu. Sztuka tańca wzmacnia poczucie własnej wartości, rozwija umiejętności pracy w zespole. Daje młodym dawkę zdrowej adrenaliny będącej wynikiem posiadania pasji, udane występy publiczne motywują ich do doskonalenia swojego warsztatu tanecznego. Najmłodsi uczestnicy 7-latkowie przyglądają się ćwiczącej młodzieży. Zaobserwowano podczas zajęć integrację pokoleń. Starsi uczyli młodszych a także siebie nawzajem. W czasie wolnym sięgali po poi i kręcili z zaangażowaniem.

Działania sprzyjające tradycji i zwyczajów:

Uroczystość Wszystkich Świętych; Andrzejki, Zwyczaje Bożonarodzeniowe; Walentynki; Karnawał; Pierwszy dzień wiosny; Święta Wielkanocne; Dzień Babci, Dziadka; Dzień Matki; Dzień Taty; Dzień Dziecka; Tłusty czwartek. Wszystkie wymienione ważne uroczystości były świetną okazją do pogadarek na temat rodziny, przodków i zwyczajów rodzinnych. Wesołych, smutnych a także trudnych. Wspólne spotkania przy stole w celu

tworzenia rękodzieła, upominków i dekoracji, zbliżały wszystkich do siebie. Wspólny cel- coroczny udział świetlicy w Jarmarku Bożonarodzeniowym w Dobrym Mieście stał się dla wychowanków tradycją. W listopadzie zamieniają się w rzemieślników, którzy pracą własnych rąk przygotowują własnoręczne wyroby na świąteczne stoisko. W tym roku uszyły wodoszczelne workoplecaki, wyprodukowały kolorowe, pachnące mydélka glicerynowe, zapachowe świece, biżuterię, karmelowe, mleczne pralinki i czekoladki, łapacze snów, wieńce na drzwi oraz stroiki na stół. Dzieci z zaangażowaniem polecały własne wyroby, śmiało i odważnie zachęcały dobromieszczan do zakupów. Czas przedświąteczny z okazji Wielkanocy, spędziłyśmy min. Przy wspólnym stole z Seniorami z Dziennego Domu Senior+ w Dobrym Mieście wjąc wspólnie kwiatuszki i ozdoby z bibuły. Powstały piękne, kolorowe palmy wielkanocne, pisanki oraz jajka wykonane metodą decoupage.

Z okazji uroczystości Dnia Matki, uczestnicy wykonali kwiatki z bibuły, piękne kartki z własnoręcznie namalowanymi kotkami, zredagowały życzenia od serca, z serdecznymi podziękowaniami i wyrazami miłości. Kolejną okazją do wspólnego rodzinnego spotkania był Międzynarodowy Dzień Dziecka odbył się 2 czerwca. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej z Centrum Kulturalno Bibliotecznym zamienili Dobromiejskie Przedmurze w wielki plac zabaw, gier i występów artystycznych. Młodzi uczestnicy świetlicy z zaangażowaniem pomagali przy organizacji zabaw jak i korzystali z ciekawych atrakcji min. zabawy z chustą klanza, fotobudki czy zjeżdżalni Pirat. Zorganizowano zabawę kształtującą współpracę, uczestnicy mieli za zadanie bez puszczenia swojego sznurka odplątać pozostałe 5. Zabawa wzbudzała zainteresowanie i cieszyła się powodzeniem.

Wyjście do pizzerii "Soprano" było dla wychowanków niespodzianką z okazji Dnia Dziecka jak również doskonałą okazją do przeprowadzenia zajęć z Savoir vivre. Młodzi podczas pobytu w restauracji mieli za zadanie używać zwrotów grzecznościowych: " Dzień dobry, dziękuję, proszę, do widzenia", dbać o higienę rąk i buzi, zachowywać cichy ton głosu. Używać serwetek i właściwie trzymać sztućce. Podjęli decyzję w parach jaką pizzę zamawiają, następnie samodzielnie zamówili swoje dania i soki z karty. Podczas oczekiwania na posiłek bawiliśmy się w "Prawdę i wyzwania", opowiadaliśmy kawały, zagadki, zabawne historie, wspominaliśmy świetlicowe wycieczki.

Dożynki Gminne integrują społeczność lokalną. W tym roku otworzyliśmy kącik artystyczny, malowania buziek. Natalia (uczenica szkoły plastycznej) pomagała spełniać oczekiwania najmłodszych uczestników dobromiejskiej zabawy. Dzieci błyskawicznie zamieniały się w kotki, pieski, Spider-Manów oraz kibiców piłki nożnej. Dużą atrakcją były ogromne bańki mydlane! Wychowankowie zamienili się w animatorów cierpliwie i dzielnie umilały czas dzieciom, wykonując dla nich olbrzymie bańki!

W ramach integracji międzypokoleniowej zorganizowano ognisko integracyjne dzieci ze świetlicy z seniorami z Dziennego Domu „Senior +” pod hasłem " Przyjaźń i relacje. Razem lepiej". Zamień kontakt wirtualny i multimedialny na kontakt z drugim człowiekiem. Spotkanie młodych, starszych i najstarszych dobromiejskiego pokolenia. Wymiana wiedzy, umiejętności i spojrzenia na rzeczywistość. Dzięki uprzejmości Pani Weroniki Ulewicz i jej męża Tadeusza, mieliśmy możliwość gościć w Knopinie w siedlisku. Dużą atrakcją dla dzieci była możliwość zobaczyć różne zwierzęta min. Papugi, pawie, konie, można było się z nimi pobawić i pokarmić. Konkursy, zawody sportowe, zabawy prawda i wyzwanie wprawiły wszystkich w dobry nastrój. Było ognisko i deser, wspólne śpiewanie i granie na własnoręcznie wykonanych grzechotkach piosenki pt:" Gdy strumyk płynie z wolna."

Świetlicowa Wigilia z przedstawieniem pt: "Inscenizacja Świętej Nocy" z okazji Bożego Narodzenia była idealną okazją do rodzinnego spotkania. Spotkanie odbyło 22 grudnia wieczorem w świetlicy opiekuńczo-wychowawczej, przybyli wszyscy świetlicowi podopieczni, ale także ich rodzeństwo, rodzice, ciocie, dziadkowie i babcie. Młodzi aktorzy byli ubrani w piękne profesjonalne stroje, rolę Jezuska odegrał malutki chłopczyk, który całe przedstawienie spokojnie spędził w ramionach Maryi. Najmłodszy goście z wielką uwagą śledzili występ ale też sami dostali małą rolę do zagrania. Podczas spektaklu panowała sympatyczna i miła atmosfera. Po wspólnym kolędowaniu czekała na dzieci niespodzianka! Gdy pojawił się Święty Mikołaj radość dzieciaków była ogromna, przyjęły go entuzjastycznie śpiewały, mówiły wierszyki, przytulały Mikołaja oczekując w zamian pięknego prezentu.

Wdrażanie dzieci do kreatywnego, radosnego organizowania sobie czasu wolnego, wyrabianie nawyków kulturalnej rozrywki, sportu i zabawy.

-Przeciwdziałanie agresji wobec rówieśników.

-Rozwijanie szacunku do siebie i innych.

Ma na celu co roczna organizacja świetlicowej imprezy pt: "Dzień Przyjaźni". Od 7 lat w świetlicy celebруемy "Dzień Przyjaźni". Celem głównym jest przeciwdziałanie agresji wobec rówieśników. Tego dnia odbywa się pogadanka na temat zaufania, szczerości, troski i pozytywnych cech przyjaciela. Rozmawiamy o trudnościach

w utrzymaniu przyjaźni, komunikacji opartej na wzajemnym zrozumieniu. W tym roku wykonaliśmy, piękne prace plastyczne pt: "Mój wymarzony przyjaciel"(z listą cech przyjaciela.) Dzieci wymieniły min. "Umie wybaczać, umie kochać, jest empatyczny, prawdomówny, wyrozumiały, pomocny, jest sympatyczny i miły". Podczas omawiania rysunków, poruszyliśmy takie kwestie jak: Nasze wady i słabości a także naszych obecnych czy przyszłych przyjaciół. Dyskutowaliśmy o emocjach, potrzebie rozmawiania o problemach a także wzajemnym wybaczeniu. Następnym punktem programu jest konkurs kulinarny pt: "Masterchef Junior". Wychowankowie samodzielnie przygotowali słodkie desery. W tym roku 7 Pań wzięło udział w konkursie, przygotowując: Tartę z truskawkami, tort naleśnikowy z bananami, gruszką, jabłkiem i bitą śmietaną, pucharek z galaretką, owocami i bitą śmietaną, ciasto bananowe, szarlotkę z lodami. Na degustację zaproszono mamę (która w tych godzinach dysponowała czasem) .Dzieci otrzymały nagrody- piórniki szkolne. W drugim dniu odbył się turniej gry w ping pong, piłkarzyki, konkurs taneczny, konkurs piosenki polskiej oraz tańca z ogniem- dzieci układały samodzielnie choreografię, wybierały podkład muzyczny, kolor chust do poi były przy tym bardzo zachwycone, zaangażowane i przejęte.

20.05.19r. Odbył się Piknik-grill. "Dzień Zwierzaka"- Tego dnia w świetlicy obchodzimy Dzień Zwierząt. Uczestnicy mogą przynieść w bezpiecznej klatce swoje zwierzątka. W tym roku dzieci przyszły ze swoimi czteronożnymi przyjaciółmi. Z wielkim zapalem i zaangażowaniem mówiły o swoich pupilach. Pokazano młodym właścicielkom jak pozytywnie tresować i nagradzać swoich przyjaciół. Wykonaliśmy trening posłuszeństwa, nauka komend: "Nie wolno", "zostań", chodź do mnie" i sztuczki "przybij piatkę". Wyszliśmy na wspólny spacer na pobliską działkę ogrodową, rozpaliliśmy grilla, usmażyliśmy kiełbaski, słuchaliśmy muzyki.

10.06.19r. Wizyta w Dobromiejskiej Figlarni. Sala zabaw Figlarnia to doskonałe miejsce do integracji grupy. Podczas zabaw uczestnicy mieli okazję rozwijać swoją sprawność i koordynację ruchową, pobudzać wyobraźnię a także uczyć się współdziałania w grupie, pokonywania słabości i budowania odwagi pokonując wielopoziomowy labirynt, wiszącej ruchomej kładki, drabinek i lin. Uczestnicy wrócili do domu bardzo zadowoleni i zmęczeni.

W roku 2019 zorganizowano dyskotekę integracyjną. Potańcówka była świetną okazją do zawarcia bliższych relacji z nowymi uczestnikami. Wychowankowie bawili się w rytm znanych przebojów, brali udział w grach i zabawach towarzyskich min."Posągi", "Ludzie do ludzi", a także konkursach tanecznych min. "Taniec na gazecie", " Krzesła" taniec solo, taniec w parach. Pod koniec imprezy odbyło się wręczenie orderu uśmiechu dla najsympatyczniejszego uczestnika zabawy.

Działania opiekuńcze, współpraca z rodziną, pracownikami socjalnymi, asystentem rodziny polegała na prowadzeniu rozmów indywidualnych, dotyczyły wymiany informacji o wychowanku jego zachowaniu, przekazywanie indywidualnych spostrzeżeń, zachęcaniu do korzystania z pomocy psychologa, stosowania właściwego modelu wychowania. W siedzibie świetlicy prowadzono warsztaty dla rodziców w oparciu o program „Szkoły dla Rodziców”.

W pracy dużą uwagę zwracano na kształtowanie umiejętności współdziałania w grupie rówieśniczej, nawiązywania pozytywnych kontaktów interpersonalnych, umiejętności rozmawiania, słuchania, wyrażania swoich potrzeb, przekonań i uczuć oraz dostrzegania ich u innych, umiejętności panowania nad emocjami, jak również na upowszechnienie zasad kultury osobistej, przestrzegania przyjętych zasad i norm zachowania się w świetlicy.

Kalendarz wyszczególnionych wydarzeń świetlicowych w roku 2019:

- Ferie w naszej świetlicy (21.01-3.02.19r.)
 - Piżama Party. Nocne seanse filmowe od godz: 18:00-22:00
 - Wyjazdy, gry, zabawy, konkursy, zajęcia świetlicowe.
 - Park Trampolin 7 Jump Street w Olsztynie,
 - Kino Helios, seans pt:” O psie, który wrócił do domu”.
 - Termy Warmińskie, basen Lidzbark Warmiński,
 - Restauracja Soprano-Pizza.
- 15.02.19r- Zabawa karnawałowa.
- 22.02.19r-Zajęcia całonocne w świetlicy.(Nagroda za aktywny udział w zajęciach I przestrzeganie zasad świetlicowych.)
- 18.03.19r.- Praca z filmem “Cyrk motyli”.
- 22.03.19r- Integracyjne wyjście na basen w Dobrym Mieście.

- 29.03.19r.- Warsztaty “Palmy wielkanocne”.
- 2.04.19r - Survival “Budowanie szałasów”. (Wichrowski las.)
- 3.04.19r -Integracyjny mecz piłki nożnej na Stadionie Miejskim w Dobrym Mieście. Ognisko.
- 10.04.19r- Warsztaty “Palmy wielkanocne” integracja międzypokoleniowa z Seniorami z Dzienny Dom Senior + w Dobrym Mieście.
- 6.05.19r- Survival “Budowanie szałasów”.
- 9.05.19r- VII Dzień Przyjaźni (Przeciwdziałanie agresji wobec rówieśników.)
- 10.05.19r- Profilaktyka (alkohol, papierosy, narkotyki) Asertywność-drama.
- 20.05.19r- Piknik, grill. "Dzień Zwierzaka".
- 2.06.19r- Międzynarodowy Dzień Dziecka na Przedmurzu w Dobrym Mieście.
- 5.06.19r- Prospołeczna akcja! “Poznaj siłę pozytywnego myślenia”- wyjście w teren.
- 7.06.19r.- “Nauka na wesoło” Konkurs czytania wierszy Jana Brzechwy.
- 10.06.19r. Wizyta w salonie zabaw “Figlarnia”.
- 11.06.19r.- Rajd rowerowy. Zabawa -Pumptrack.
- 26.06.19r.-Integracyjne wyjście na Basen w Dobrym Mieście.
- 27.06.19r- Dyskoteka integracyjna.
- 28.06.19r- Tor przeszkód, zbijk wodny, przeciąganie liny, paintbool wodny.
- 3.07.19r- Warsztat “Koszulki Handmade”.
- 9.07.19r.- Paintboll wodny.
- 11.07.19r- “Mam talent”.
- 12.07.19r.- Śmiechoterapia.
- 15.07.19r - Projekt “Mapa Marzeń”.
- 16.07.19r-Konkurs plastyczny pt: “ Nie biorę, nie piję,nie palę, najlepiej nie wchodzić”. Warsztaty malowania obrazów metodą pouring.
- 19.07.19r.-Konkurs wiedzy o Polsce pt:” Kocham cię Polsko”.
- 22.07.19r- Karaoke.
- 23.07.19r.- Maraton filmowy.
- 25.07.19r- Turniej gry w piłkarzyki, fife, ping pong, piłkę nożną.
- 30.07.19r. Ognisko integracyjne z Seniorami z Dzienny Dom Senior+ w Dobrym Mieście w gospodarstwie agroturystycznym w Knopinie.
- 14.09.19r.- Gminne Dożynki w Dobrym Mieście.
- 29.11.19r.- Zabawa andrzejkowa.
- 8.12.19r.- Jarmark Bożonarodzeniowy w Stodole Kultury w Dobrym Mieście.
- 19.12.19r.- Wigilijne stoisko-wspólne kolędowanie ze Spółdzielnią Socjalną Kuźnia.
- 20.12.19r.- Inscenizacja Świętej Nocy- Wigilia świetlicowa.

W 2019 roku z pomocy Świetlicy Opiekuńczo – Wychowawczej skorzystało 25 dzieci. Należy podkreślić istotną rolę wolontariuszy (byłych wychowanków świetlicy) i ich zaangażowanie i pomoc w funkcjonowaniu świetlicy. Jest ono bezcenne. Należy w tym miejscu wskazać także integrację międzypokoleniową i więzi , które zrodziły się pomiędzy dziećmi ze świetlicy, a seniorami – uczestnikami Dziennego Domu Senior+.

2.1.4 DZIAŁANIA INFORMACYJNO – EDUKACYJNE NA PORTALACH SPOŁECZNOŚCIOWYCH

Celem kampanii promocyjno-edukacyjnej prowadzonej w mediach społecznościowych jest podniesienie poziomu wiedzy i świadomości jak największej liczby mieszkańców Gminy Dobre Miasto na tematy związane szeroko pojętą profilaktyką uzależnień. z działaniem Działania informacyjne prowadzone na portalach społecznościowych MOPS-u, Świetlicy Opiekuńczo – Wychowawczej oraz Dziennego Domu „Senior+” mają bardzo dużo odbiorców, co przedstawiają statystyki uzyskane ze strony Facebook. Zamieszczane posty dot. problemów uzależnień, przemocy w rodzinie, zdrowego stylu życia, bezpieczeństwa, kwestii dot. problemów opiekuńczo – wychowawczych oraz przypominają i informują o miejscach, gdzie można szukać pomocy.

Działalność informacyjno-edukacyjna na stronie Facebook – MOPS Dobre Miasto

Ilość postów w 2019 roku.	57
Ilość osób do których dotarły posty	5300
Średnia ilość użytkowników Facebooka do których docierały posty w przeliczaniu na jeden post	848

Działalność informacyjno-edukacyjna na stronie Facebook – SENIOR +

Ilość postów w 2019 roku.	55
Ilość osób do których dotarły posty	2400
Średnia ilość użytkowników Facebooka do których docierały posty w przeliczaniu na jeden post	298

Działalność informacyjno-edukacyjna na stronie Facebook – Świetlica Opiekuńczo - Wychowawcza

Ilość postów w 2019 roku.	58
Ilość osób do których dotarły posty	2100
Średnia ilość użytkowników Facebooka do których docierały posty w przeliczaniu na jeden post	271

3. DZIAŁALNOŚĆ PROFILAKTYCZNA ŚWIETLIC WIEJSKICH ORAZ DZIAŁANIA PROFILAKTYCZNE REALIZOWANE PRZEZ OSIEDLA

Zadania z zakresu profilaktyki uzależnień podejmowane podczas zajęć na świetlicach wiejskich oraz przez Osiedla mają na celu zachęcanie do organizowania zajęć popołudniowych nie tylko dla dzieci i młodzieży z uwzględnieniem działań propagujących zdrowy styl życia bez środków uzależniających, a jednocześnie rozwijających zainteresowania nie tylko młodych mieszkańców terenów wiejskich Gminy Dobre Miasto oraz mieszkańców Osiedli w Dobrym Mieście. Działania te są alternatywą na nudę i zachęcają do kreatywnego działania na rzecz własnego rozwoju. Są to także inicjatywy, które łączą pokolenia.

Zadania profilaktyczne zrealizowane przez świetlice wiejskie ze środków uzyskanych z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych:

Lp.	Sołectwo	Nazwa zadania
1.	Cerkiewnik	Zajęcia profilaktyczne
2.	Kosyń	Organizacja Dnia Dziecka
3.	Knopin	„Razem znaczy łatwiej”
4.	Podleśna	Aktywna świetlica
5.	Stary Dwór	Wioska z kulturą
6.	Kunik	Uśmiechnięty i radosny świat dziecka
7.	Praslity	Wiejska świetlica –Aktywni i Trzeźwi
8.	Bzowiec	Wspólnie możemy więcej
9.	Jesionowo	Aktywna świetlica
10.	Orzechowo	„Wesołe orzeszki”
11.	CKB	Podziel się emocją w świąteczny czas
12.	Zarząd Osiedla „Za miedzą 1”	Promowanie aktywnych form spędzania czasu
13.	Osiedle Przysiółek Dolny	Profilaktyczne zajęcia sportowo-rekreacyjne
14.	Osiedle za Miedzą 2	Sport i rekreacja na Osiedle za Miedzą 2

Łączna kwota przeznaczona na działalność profilaktyczną w świetlicach wiejskich oraz na osiedlach: **56209,70zł**

Liczba osób objętych działaniami: **1450**

4. DZIAŁANIA Z ZAKRESU PROFILAKTYKI PLACÓWEK OŚWIATOWYCH

Placówki oświatowe oprócz realizacji wewnętrznych programów profilaktyki mocno angażują się w realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Dobre Miasto.

Szkoły z terenu Gminy Dobre Miasto realizowały programy profilaktyczne obejmujące swym zakresem problem uzależnienia od alkoholu, narkotyków, dopalaczy i innych substancji psychoaktywnych. Programy realizowane na terenie szkół zmierzały do przeciwdziałania uzależnieniom, w tym narkomanii wśród dzieci i młodzieży. Zajęcia umożliwiły poznanie alternatywnych sposobów spędzania wolnego czasu poprzez możliwość uczestnictwa w różnorodnych formach aktywności, pomagały w radzeniu sobie z trudnościami i zagrożeniami oraz służyły ograniczaniu czynników ryzyka związanych z zażywaniem substancji psychoaktywnych. Większość prowadzonych w szkołach zajęć profilaktycznych została zrealizowana na programach rekomendowanych przez PARPA, co daje przejrzystość prowadzonych zajęć, działania na specjalnie wyspecjalizowanych i sprawdzonych metodach działania z potwierdzoną skutecznością.

W 2019r. placówki oświatowe realizowały następujące programy rekomendowane:

- Program Domowych Detektywów
- Spójrz inaczej dla klas 1-3
- Spójrz inaczej dla klas 4-6
- Apteczka Pierwszej Pomocy Emocjonalnej
- Szkoła dla Rodziców i Wychowawców
- Unplugged

W 2019 r. 20 –u nauczycieli zdobyło uprawnienia do realizacji Programu Unplugged.

Używanie substancji szkodliwych (dopalacze, e-papierosy) – 20 nauczycieli

W ramach realizacji Gminnego Programu Profilaktyki mieszkańcy i uczniowie szkół podstawowych oraz gimnazjum brali także udział w kampaniach profilaktycznych i przeciw przemocy.

W 2019r. uczniowie szkół podstawowych i gimnazjum wzięli udział w kampanii „Zachowaj Trzeźwy Umysł”. Jest to ogólnopolska kampania, która zachęca dzieci i młodzież do brania udziału w przygotowywanych konkursach. Co roku jest nagrodzonych kilka tysięcy uczniów. Dla dzieci i młodzieży są odpowiednio dostosowane tematycznie i merytorycznie karty pracy. To znacznie więcej niż standardowe ulotki, na których opierają się inne kampanie. W odróżnieniu od zwykłych ulotek karty pracy zawierają głównie ćwiczenia i niebanalne zadania, które dają dużo lepsze efekty profilaktyczne i o wiele większe korzyści edukacyjne. „Zachowaj Trzeźwy Umysł” jako ogólnopolska kampania korzysta z doświadczenia pełnomocników, przewodniczących komisji RPA i nauczycieli, dlatego osoby, które są zaangażowane w realizację kampanii otrzymują certyfikaty. Ponadto każdego roku kilkanaście miast i gmin zostaje wyróżnionych członkostwem w Kapitulie Trzeźwego Umysłu.

Zadania profilaktyczne zrealizowane przez placówki oświatowe ze środków uzyskanych z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych:

Lp.	Nazwa placówki	Nazwa zadania
1.	Szkoła Podstawowa Nr 1	Działania profilaktyczne dla uczniów
2.	Szkoła Podstawowa Nr 2	Zajęcia profilaktyczne dla uczniów
3.	Szkoła Podstawowa Nr 2	Zdrowiej i świadomie żyć – projekt profilaktyczny

4.	Szkoła Podstawowa Nr 3	Zajęcia profilaktyczne dla uczniów
5.	Szkoła Podstawowa w Barcikowie	Działania profilaktyczne dla uczniów
6.	Zespół Szkół Dobre Miasto	Program „Zmieniaj świat na lepszy”
7.	Zespół Szkół Dobre Miasto	Program „I śmiech niekiedy może być nauką”
8.	Zespół Szkół Rolniczych	Działania promujące zdrowy styl życia
9.	Przedszkole Marysieńka	Zajęcia opiekuńczo - wychowawcze

Łączna kwota przeznaczona na działalność profilaktyczną w szkołach i przedszkolach: **23165,46**

Liczba osób objętych działaniami: **ok. 2800**

5. DZIAŁANIA STOWARZYSZEŃ, KLUBÓW SPORTOWYCH - DZIAŁAJĄCE NA TERENIE GMINY, OSIRu, STOWARZYSZEŃ DZIAŁAJĄCYCH W SFERZE KULTURY I KULTURY FIZYCZNEJ, KOŚCIOŁÓW, ŚRODOWISKOWYCH DOMÓW SAMOPOMOCY, DZIENNEGO DOMU SENIOR+.

Na terenie gminy w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii przy współpracy z ww. instytucjami były realizowane także inne zadania związane z profilaktyką uzależnień, promocji zdrowego stylu życia.

Zadania profilaktyczne zrealizowane przez ww. instytucje ze środków uzyskanych z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych:

Zadania z zakresu:

Promowania aktywnych form spędzania wolnego czasu:

Lp.	Nazwa placówki	Nazwa zadania
1.	ŚDS 7Niebo	Warsztaty profilaktyczne
2.	Dobrom. Towarzystwo Pływackie	Rodzinne zawody sportowe
3.	Siedmiomilowe Buty	Moda na życie bez uzależnień
4.	Parafia Rzymско-Katolicka	Czas wakacyjny – to nasz wspólny czas
5.	Stowarzyszenie ” Świąteczna Kapela”	Warsztaty muzyczne
6.	CKB Dobre Miasto	GWIAZDKOWY UPOMINEK – warsztaty rodzinne
7.	Stowarzyszenie ” Przyjaciół dziecka”	Głotowo – wycieczka międzynarodowa

Pozalekcyjne zajęcia sportowe:

Lp.	Nazwa placówki	Nazwa zadania
1.	Dobromiejskie Towarzystwo Pływackie	Rodzinne zawody sportowe
2.	Szkoła Podstawowa Nr 1	Gminna Spartakiada Przedszkolaka
3.	Stowarzyszenie Głotowo –moja wieś	Głotowo na sportowo
4.	Stowarzyszenie Pozytywni	Aktywny od małego do dużego
5.	MKS Dobre Miasto	Ogólnopolski turniej siatkarski
6.	UKJS Kormoran	urniej Mini Piłki siatkowej
7.	UKJS Kormoran	Pływanie – najlepszy sposób spędzania czasu
8.	DKS Dobre Miasto	Organizacja rozgrywek turniejowych
9.	Stowarzyszenie na Rzecz Oświaty	Piłka w grze

10.	Stowarzyszenie na Rzecz Oświaty	Gminna Olimpiada sportowa Przedszkoli
11.	Stowarzyszenie na Rzecz Oświaty	Od małego żyję zdrowo i aktywnie
12.	Klub sportowy „Jelonki”	Czwartki lekkoatletyczne
13.	Klub sportowy „Jelonki”	Obóz sportowo – profilaktyczny dla dzieci i młodzieży
14.	Stowarzyszenie Pasja	Osiedlowy wielobój rodzinny
15.	UKS	Mistrzostwa Polski w Głucholazach
16.	Dzienny Dom Senior+	„Nie daj się nałogom, bądź po prostu sobą”
17.	Koło wędkarskie	Zawody wędkarskie

Łączna kwota przeznaczona na wyżej wymienione działalności profilaktyczne: **48 096,79zł**

Liczba osób objętych działaniami: **ok. 5000**

6. DZIAŁANIA PODEJMOWANE WE WSPÓŁPRACY Z KOMISARIATEM POLICJI W DOBRYM MIEŚCIE

Komisariat Policji w Dobrym Mieście w 2019 r. realizował wiele zadań dotyczących prewencji i tym samym włączał się w działania związane z profilaktyką uzależnień oraz przeciwdziałaniem narkomanii. Funkcjonariusze Policji brali też udział w spotkaniach z dziećmi i młodzieżą szkolną, podczas których przeprowadzali prelekcje m.in. na temat profilaktyki narkotykowej. Działania podejmowane przez Komisariat dotyczyły także bezpieczeństwa w ruchu drogowym, bezpieczeństwa nad wodą w okresie wakacyjnym czy bezpieczeństwa podczas ferii zimowych.

Komisariat w Dobrym Mieście współpracuje również z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego, Grup Roboczych oraz Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Jednym z zadań realizowanych przez Policję w Dobrym Mieście oraz Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej była Debata Bezpieczny Senior (opisana szerzej w działalności MOPS).

7. ZMNIEJSZENIE ROZMIARÓW AKTUALNIE ISTNIEJĄCYCH PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I INNYCH ZJAWISK PATOLOGICZNYCH, W TYM PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY

7.1. DZIAŁALNOŚĆ ZESPOŁU INTERDYSCYPLINARNEGO W DOBRYM MIEŚCIE.

	2017	2018	2019
Liczba założonych „Niebieskich Kart”	57	34	34
Liczba zakończonych „Niebieskich Kart”	18	13	28
Liczba dzieci w rodzinach doznających przemocy	52	20	23

Z przedstawionych danych wynika, że w roku 2019 liczba założonych Niebieskich Kart utrzymała się na takim samym poziomie. Jest to jednak i tak o wiele mniej kart niż w latach 2016-2017. Świadczy to o coraz bardziej skutecznych działaniach profilaktycznych, a także włożonej pracy pracowników socjalnych MOPS, psychologów, Policji, pedagogów szkolnych i kuratorów sądowych.

Zespół Interdyscyplinarny składa się z 13 osób powołanych Zarządzeniem Burmistrza Dobrego Miasta z dnia 01.04.2019r. Kadencja Zespołu trwa 2 lata. W skład Zespołu powołano: 2 przedstawicieli MOPS, przedstawiciela organizacji pozarządowej, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Komisariatu Policji, Pedagogów Szkół Podstawowych i ponadpodstawowych, Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej, Powiatowej Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej, pielęgniarkę środowiskową i lekarza. Do prac Grup Roboczych są także powoływani pracownicy socjalni, dzielnicowi Komisariatu Policji, pedagodzy szkolni i nauczyciele, którzy nie wchodzi w skład Zespołu Interdyscyplinarnego.

W rok 2019 odbyły się cztery posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego.

W 2019r. odbyły się **4** posiedzenia zespołu interdyscyplinarnego oraz **36** posiedzeń grup roboczych.

7.2. DZIAŁALNOŚĆ GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Zadaniem Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych było motywowanie osób, które mają problemy z nadużywaniem alkoholu, do podjęcia leczenia odwykowego. Jeżeli dane osoby nie wyrażały chęci do podjęcia terapii, komisja zgodnie z paragrafem 24 Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi kierowała wniosek do Sądu o przeprowadzenie badań w zakresie ustalenia uzależnienia od alkoholu i ewentualnego wskazania formy leczenia. W roku 2019 odbyło się 13 posiedzeń Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Liczba otrzymanych wniosków ws. objęcia osób nadużywających alkoholu leczeniem odwykowym (liczba kobiet i mężczyzn)	15 m-13 k-2
Liczba spraw rozpatrzonych przez członków komisji RPA	15
Liczba osób, które zobowiązały się do dobrowolnego podjęcia leczenia	12
Liczba osób skierowanych przez komisję na badanie przez biegłych sądowych w celu wydania opinii	9

Liczba wniosków skierowanych przez Komisję do sądu o zobowiązanie do leczenia odwykowego	9
Liczba spraw zawieszonych i oddalonych	2

7.2.1. KONTROLA PUNKTÓW SPRZEDAŻY ALKOHOLU – KOMPETENCJE GKRPA

Kontrole punktów sprzedaży alkoholu odbywają się w oparciu o podstawę prawną:

- art. 18 ust. 8 oraz art. 183 ustawy z o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz. U. z 2018 r. poz. 2137, z późn. zm.)
- Rozdział 5 pn. „Ograniczenia kontroli działalności gospodarczej” (art. 45-65) ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców (tj. Dz. U. z 2018 r., poz. 646, z późn. zm.).

Zakres przedmiotowy kontroli stanowi przestrzeganie zasad i warunków korzystania z zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych. Natomiast zakres podmiotowy sprowadza się do przedsiębiorców prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych na podstawie wydanych w Gminie Dobre Miasto zezwoleń

W szczególności, kontrolowane powinny być punkty sprzedaży alkoholu:

- na które wpływają skargi lub interwencje,
- wobec których prowadzono postępowania o cofnięcie zezwoleń na sprzedaż alkoholu.

Przy planowaniu kontroli uwzględnia się zapis art. 58 ust. 1 ustawy Prawo przedsiębiorców, zgodnie z którym nie przeprowadza się kontroli, w przypadku, gdy ma ona dotyczyć przedmiotu kontroli objętego uprzednio zakończoną kontrolą przeprowadzoną przez ten sam organ – z określonymi w ustawie odstępstwami (art. 58 ust. 2 ustawy Prawo przedsiębiorców).

Istotnym jest fakt, że kontrolę mogą przeprowadzać tylko upoważnieni członkowie GKRPA. Pracownicy organu kontrolnego posiadają legitymacje służbowe oraz upoważnienia do przeprowadzenia kontroli (art. 49 ustawy Prawo przedsiębiorców),

Zgodnie z art. 18 ust. 7 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi dokumenty wymagane podczas kontroli to:

- zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych wraz z aktualną opłatą,
- tytuł prawny do lokalu stanowiącego punkt sprzedaży,
- faktury zakupu napojów alkoholowych.

Kontrolę przeprowadza się po **uprzednim pisemnym zawiadomieniu** (za wyjątkiem sytuacji opisanych w art. 48 ust. 11 ustawy Prawo przedsiębiorców). Przedsiębiorca zobowiązany jest do posiadania książki kontroli przedsiębiorcy oraz do pisemnego wskazania osoby upoważnionej do reprezentowania go w trakcie kontroli, w szczególności w czasie jego nieobecności (art. 50 ust. 3 i art. 57 ustawy Prawo przedsiębiorców).

Kontrolę przeprowadza się w siedzibie przedsiębiorcy lub w miejscu wykonywania działalności gospodarczej, za zgodą lub na wniosek przedsiębiorcy kontrolę przeprowadza się w miejscu przechowywania dokumentacji, w tym ksiąg podatkowych, innym niż siedziba lub miejsce wykonywania działalności gospodarczej lub w siedzibie organu kontroli (art. 51 ustawy Prawo przedsiębiorców)

Z przeprowadzonej kontroli sporządza się protokół lub inne dokumenty w razie potrzeby .

Ilość wykonanych kontroli punktów, w których sprzedawany jest alkohol w roku 2019: 2

7.3. DZIAŁALNOŚĆ PORADNI TERAPII UZALEŻNIENIA I WSPÓLUZALEŻNIENIA OD ALKOHOLU W DOBRYM MIEŚCIE

Liczba osób korzystających z terapii	133
w tym: współuzależnieni	39
Liczba porad udzielonych w poradni	63
w tym: współuzależnieni	33

8.SPRAWOZDANIE FINANSOWE

Źródłem finansowania zadań wynikających z Gminnego Programu Profilaktyki są środki pozyskane za wydanie i korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. W roku 2019 wyniosły one **349.583,00 zł**. Na realizację w/w programu przeznaczono 95,70 % pozyskanych środków, co stanowi kwotę **334.583,63zł**

Wskazana kwota środków uzyskana została przy istniejących w gminie Dobre Miasto **109** punktach sprzedaży napojów alkoholowych., które uzyskały ze sprzedaży alkoholu obroty w wysokości **16.843.283,81 zł**. W 2019 roku nasze społeczeństwo na zakup alkoholu wydało mniej środków pieniężnych niż w 2018 r. (**16.878.750zł.**) o kwotę **35 466,19 zł**.

Wydatki związane z realizacją Gminnego Programu prezentują poniższe tabele:

Tab.1. Wydatki poniesione w 2019r. na przeciwdziałanie alkoholizmowi

Lp	Wyszczególnienie	Paragraf	Wykonanie za 2019 rok
1.	Wydatki osobowe niezaliczone do wynagrodzeń	3020	100,00
2.	Wynagrodzenia osobowe pracowników	4010	80122,28
3.	Dodatkowe wynagrodzenie roczne	4040	4790,00
4.	Składki na ubezpieczenia społeczne	4110	11605,78
5.	Składki na Fundusz Pracy	4120	950,00
5.	Wynagrodzenie bezosobowe	4170	25898,92
6.	Zakup materiałów i wyposażenia	4210	100272,46
7.	Zakup energii (opłaty za dostawę energii elektrycznej, ciepłej oraz wody)	4260	18804,39
8.	Zakup usług zdrowotnych	4280	30,00
9.	Zakup usług pozostałych	4300	69964,56
10.	Opłaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych	4360	935,55
11.	Podróże służbowe krajowe	4410	83,19
12.	Odpis na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych	4440	1780,00
13.	Inwestycje	6050	0,00
		Razem	315337,13

Tab.2. Wydatki poniesione w 2019r. na przeciwdziałanie narkomanii

Lp	Wyszczególnienie	Paragraf	Wykonanie za 2019 rok
1.	Wynagrodzenia bezosobowe	4170	0,00
2.	Zakup materiałów i wyposażenia	4210	3797,50
3.	Zakup usług pozostałych	4300	15000,00
		Razem	18797,50

Zgodnie z Gminnym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2019 źródłem finansowania zadań wynikających z w.w programu w 2019r. były dochody uzyskane z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. W okresie sprawozdawczym na realizację zadań w zakresie przeciwdziałania narkomanii (**rozdz. 85153**) w Gminie Dobre Miasto wydatkowano kwotę **18797,50 zł**. Należy nadmienić, że były podejmowane także działania profilaktyczne (profilaktyka uniwersalna), dotyczące różnych zachowań ryzykownych, w tym przeciwdziałania narkomanii, które były finansowane z rozdz. **85154**.

9. WNIOSKI

Realizację „Gminnego Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2019” należy zaznaczyć, że samorządy gminne, w tym Gmina Dobre Miasto skutecznie przeciwdziałały z uzależnieniem od alkoholu i oraz narkotyków, popartą programami i strategiami rozpoczęto w 2009 roku, ale efektów nie można oczekiwać od razu. Od początku lat dwutysięcznych obserwujemy na terenie całego kraju znaczny wzrost rozmiarów problemu uzależnień. Szybko wśród młodzieży wzrosło rozpowszechnienie eksperymentalnego picia alkoholu a także okazjonalnego używania substancji psychoaktywnych, pojawiły się na szerszą skalę nowe substancje i nowe wzory ich używania.

Dlatego rekomenduje się:

1. wspieranie programów profilaktycznych w przedszkolach, szkołach podstawowych i ponadpodstawowych z zakresu promocji zdrowia psychicznego, profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej,
2. wspieranie inicjatyw podejmowanych przez społeczności lokalne (osiedla, sołectwa, mieszkańcy danej wsi, świetlice wiejskie),
3. wspieranie rodziców, poprzez zachęcanie ich do współpracy przede wszystkim z wychowawcami, pedagogami, psychologami szkolnymi,
4. wspieranie dzieci i młodzieży, borykających się z problemami poprzez stworzenie im miejsca i przestrzeni, gdzie mogą czuć się wysłuchani i bezpieczni,
5. systematyczne prowadzenie akcji informacyjno - edukacyjnych, które pogłębiają wiedzę o skutkach uzależnień, o odpowiedzialności karnej, o ośrodkach w których można uzyskać pomoc,
6. wzmacnianie rodzin będących w grupie podwyższonego ryzyka,
7. propagowanie na terenie gminy działań prozdrowotnych,
8. programy ograniczające popyt na narkotyki powinny obejmować wszystkie aspekty problemu począwszy od eksperymentowania z narkotykami, aż do ograniczenia zdrowotnych i społecznych skutków ich używania
9. zaleca się jako ważny element dla działań profilaktycznych uwzględnianie czynników chroniących i czynników ryzyka wskazanych w ostatniej nowelizacji prawa narkotykowego oraz prawa w obszarze edukacji
10. dla podniesienia jakości życia osób uzależnionych należy nadal dążyć do redukcji zachowań ryzykownych związanych z używaniem narkotyków
11. zaleca się kontynuowanie monitoringu i oceny redukcji popytu na alkohol oraz substancje psychoaktywne na terenie gminy
12. należy nadal zwiększać ofertę szkolnych zajęć pozalekcyjnych oraz działań alternatywnych, proponowanych przez szkoły oraz organizacje w ramach prewencji używania alkoholu i narkotyków przez młodzież z uwzględnieniem teorii naukowych dotyczących czynników chroniących oraz czynników ryzyka w uzależnieniach
13. wspieranie grup samopomocowych
14. rozwój poradnictwa specjalistycznego (psycholog, mediator, terapia rodzinna etc.)
15. stworzenie informatora dla mieszkańców Gminy Dobre Miasto zawierającego dane teleadresowe instytucji i stowarzyszeń świadczących pomoc dziecku i rodzinie.

Opracował: Podinspektor Szymon Drężek